

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка**

Кафедра економіки України

Л. С. Гринів

**Методичні рекомендації
для проведення практичних занять з навчальної дисципліни
«Науковий семінар»**

**для підготовки докторів філософії
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
зі спеціальності 051 «Економіка»**

Львів -2020

Рекомендовано до друку кафедрою
економіки України.
Протокол № 1 від 31.08.2020

Укладач: д.е.н., проф. Гринів Л. С.

Рецензенти: *проф. Михасюк І. Р.*
проф. Синякевич І. М.

Гринів Л. С. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Науковий семінар» для підготовки докторів філософії галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка»– Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. – 26 с.

АНОТАЦІЯ

Сучасний нелінійний розвиток соціально-економічних процесів в Україні ставить на порядок денний питання наукових досліджень в економічній науці.

У цьому контексті особливого значення набувають проблеми здійснення адекватного прогнозування цих процесів на основі методів та моделей наукових досліджень.

Вміння вирішувати такі проблеми є особливістю людського інтелекту, який можна розвивати та відповідно тренувати.

Мета даного навчального курсу полягає в ознайомленні слухачів аспірантури з основними аспектами вирішення складних сучасних проблем розвитку методології наукових досліджень в економіці.

Завдання вивчення дисципліни.

Основна задача курсу полягає у підготовці фахівців економічного профілю до проведення самостійних наукових досліджень.

Завданнями курсу є оволодіння сучасними теоретичними методами, концепціями та методологією проведення наукових досліджень та їх практичне застосування у дослідницькій роботі.

Вимоги щодо знань і вмінь, набутих внаслідок вивчення дисципліни.

У результаті вивчення навчального курсу та виконання досліджень з обраних тем рефератів, аспірант повинен засвоїти методологію та методику наукових досліджень, а також вміти вибирати та аналізувати необхідну інформацію, формулювати ціль та задачі, розробляти теоретичні засади, планувати та проводити експеримент, аналізувати отримані дані, зіставляти результати експерименту з теоретичними передумовами та формулювати висновки наукового дослідження. За результатами досліджень потрібно вміти скласти звіт, доповідь або статтю.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин		
	Денна форма		
	Усього	У тому числі	
		п	ср
1	2	4	5
Змістовний модуль 1.			
Тема 1. Методологія та структура наукового пізнання	7	4	3
Тема 2. Категоріальний апарат навчальної дисципліни	7	4	3
Тема 3. Вибір методів наукових досліджень	7	4	3
Тема 4. Наукове економічне знання і системність. Синергізм та системний дизайн	7	4	3
Разом – за модуль 1	28	16	12
Змістовний модуль 2.			
Тема 5. Дослідження об'єкта управління: мікро-, мезо- та макроекономічний рівень	6	2	4
Тема 6. Наукова продукція. Різновиди та особливості викладу результатів наукових досліджень	7	4	3
Тема 7. Підготовка магістерських дипломних робіт з економіки	7	4	3
Разом – за модуль 2	20	10	10
Усього годин	48	26	22

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕМА 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА СТРУКТУРА НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Наукове пізнання: сутність та етапи розвитку. Наука як система знань. Теорія наукового пізнання.

Науковий метод, його структура і функції. Нове знання: методологія формування. Метод як детермінаційне пізнання. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження.

Детермінізм в науковому пізнанні. Екологосоціальний детермінізм в новітній економічній науці.

Міждисциплінарність економічного наукового знання. Інформатизація в системі наукового знання. Антропоцентризм та екоцентризм в економічній науці.

ТЕМА 2. КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сутність категоріального апарату та поняття в системі наукових досліджень. Об'єкт, предмет, мета наукового дослідження. Актуальність, наукова новизна та категорії дослідження. Індукція, дедукція, аналіз, синтез, абстрагування, моделювання.

Глобалізація та нові проблеми економічної науки. Наслідки глобалізації і наукові проблеми сучасності. Нові напрями досліджень та категорії в економічній науці.

Сучасні фінансово-економічні екологічні кризи і фіаско ринкової економіки. Процес проведення сучасного наукового дослідження. Зв'язки в наукових дослідженнях, їх сутність та різновиди.

Економічне зростання та сталий розвиток: порівняльний аналіз категоріального апарату. Тема, об'єкт, предмет, мета та завдання наукового дослідження. Наукова ідея, гіпотеза та концепція. Розвиток категоріального апарату в сучасній економічній науці.

Перспективні моделі розвитку економіки: сутність та механізми реалізації.

ТЕМА 3. ВИБІР МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукове знання і системність. Синергізм та системно-енергетичний підхід в наукових дослідженнях.

Економічна наука як складна система. Проблеми системного в економічній науці. Відкриті та закриті системи як об'єкт дослідження

Лінійні та нелінійні ефекти. Лінійні та нелінійні зв'язки в економіці. Складні системи та їх дослідження. Дискретне і неперервне. Детермінованість і випадковість. Інтерполяція і екстраполяція.

ТЕМА 4. НАУКОВЕ ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАННЯ І СИСТЕМНІСТЬ. СИНЕРГІЗМ ТА СИСТЕМНИЙ ДИЗАЙН

Методологія дослідження складних відкритих систем: сутність та методи. Теорія Р. Вальраса. Нерівноважні стани в складних системах та їх дослідження. Логіко-гносеологічні та онтологічні засади системного аналізу. Екологосоціогосподарські системи (ЕСГС) та їх аналіз. Системний дизайн в економіці. Ефект самоорганізації і системний дизайн.

Синергетичні системи та їх характеристика. Розвиток економічних систем в контексті синергетики. Самоорганізація в складних системах. Ентропія та негентропія. Синергічні ефекти та їх дослідження.

Функції синергетичних систем в економіці. Параметри стійкості та розвитку складних систем. Концепція сталого розвитку світу та нові парадигми в економічній науці.

Нове фізико-економічне вчення: як міждисциплінарна система знань. Фізична економія: сутність та моделі сталого розвитку.

Розвиток Української школи фізичної економії: нові моделі та перспективи.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

ТЕМА 5. ДОСЛІДЖЕННЯ ОБ'ЄКТА УПРАВЛІННЯ: МІКРО-, МЕЗО- ТА МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ РІВЕНЬ

Об'єкт управління як складна відкрита система. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта управління. Аналіз цілей об'єкта управління. Методи та прийоми аналізу об'єкта управління. Класифікація способів та методів аналізу. Моделювання в аналізі факторних систем показників. Розвиток синергетичних процесів та явищ та їх вплив на об'єкт управління. Нові методи наукового дослідження в економіці. Міждисциплінарність наукових досліджень. Програмування розвитку економіки на мезо- та макроекономічних рівнях.

Теоретичні та прикладні моделі розвитку складних екологосоціогосподарських систем в економічній науці. Моделювання екологічно та соціально збалансованого розвитку економіки в просторі і часі. Стратегічне управління та завдання стратегічного планування. Моделювання в системі наукових досліджень. Моделі стратегічного розвитку економіки. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» та її аналіз.

ТЕМА 6. НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ. РІЗНОВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДУ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сутність науково-дослідної продукції. Зміст та особливості оформлення монографічної продукції. Зміст та особливості оформлення наукової статті та тез наукових доповідей. Зміст та особливості оформлення наукового звіту. Структура УДК. Методика індексування за УДК. Перспективні напрями розвитку економічної науки та пріоритетні напрямки наукових досліджень.

ТЕМА 7. ПІДГОТОВКА МАГІСТЕРСЬКИХ ДИПЛОМНИХ РОБІТ З ЕКОНОМІКИ

Загальні засади щодо вимог підготовки магістерських дипломних робіт. Структура та обсяг роботи. Структуризація та написання розділів дипломної роботи магістра. Аналіз існуючих варіантів розв'язування досліджуваного завдання. Оформлення магістерської роботи. Підготовка до захисту. Захист магістерських робіт. Доповідь на методологічному семінарі.

Обґрунтування наукової новизни та перспективних моделей розвитку економіки. Моделювання та класифікація моделей. Окреслення перспективних напрямів розвитку та механізмів їх реалізації в дипломній роботі магістра.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА СТРУКТУРА НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

1. Наукове пізнання: сутність та етапи. Теорія наукового пізнання.
2. Науковий метод, його структура і функції. Нове знання: методологія формування. Метод як детермінаційне пізнання.
3. Детермінізм в науковому пізнанні. Екологосоціальний детермінізм в науковому знанні.
4. Міждисциплінарність економічного наукового пізнання. Інформатизація в системі наукового знання. Антропоцентризм та екоцентризм в економічній науці.

Теми рефератів:

1. Нове знання: методологія формування.
2. Міждисциплінарність економічного наукового знання.
3. Інформатизація в системі наукового знання.
4. Антропоцентризм та екоприродоцентризм в економічній науці.
5. Детермінізм в розвитку економіки.

Література

Базова:

1. *Бобилев В. П.* Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник] / В. П. Бобилев, І. І. Іванов, Ю. С. Пройдак; Міністерство освіти і науки України, Національна металургійна академія України. Дніпропетровськ: Системні технології, 2008. – 264 с.
2. *Джурик Н. Р.* Методологія і організація наукових досліджень: кредитно-модульна система організації навчального процесу: навчальний посібник / Н.Р. Джурик, І.М. Мельник; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2010.
3. *Матвієнків С. М.* Методологія наукових досліджень :навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 8.040301 „Політологія” / Світлана

- Миколаївна Матвієнків; Міністерство освіти і науки України, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Інститут історії і політології, Кафедра політології. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2010. – 84 с.
4. *Методологія наукових досліджень: навчальний посібник* /В.П. Волков [та ін.]; Міністерство освіти і науки України [та ін.]. Харків; Луганськ; Кременчук: [Видавництво СНУ імені Володимира Даля], 2009. – 351 с.
 5. *Практичні завдання та методичні рекомендації до їх виконання з навчальної дисципліни „Методологія наукових досліджень”*: для студентів спеціальності „Фінанси” всіх форм навчання /[укл. : Н.М. Внукова [та ін.]; Міністерство освіти і науки України, Харківський національний економічний університет. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2010.
 6. *Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник* / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Алексеев Г. Н. Энергоэнтропика*. – М.: Знание, 1983. – 192 с.
2. *Алексеев И. Р., Кейсевич Л. В. Последняя цивилизация? Человек. Общество. Природа*. – К.: Наукова думка, 1997. – 416 с.
3. *Вернадский В.И. Химическое строение биосферы Земли и ее окружение*. М.: Наука, 1965. – 324с.
4. *Прыкин Б.В. Новейшая теоретическая экономика*. – М.: БАНКИ, 1998. – С.168-198.
5. *Рубин А.Б. Термодинамика биологических процессов*. – М., 1984. – 90 с.
6. *Рузавин Г.И. Концепции современного естествознания: Учебник для вузов*. – М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1999. – 288 с.
7. *Тодоро М.П. Экономическое развитие*. – М.: ЮНИТИ, МГУ, 1997. – 595с.
8. *Туниця Ю.Ю. Еколого-економічна ефективність природопольовання*. – Україна. Людський розвиток. Звіт. – К.: ПРООН, 1998 – С.VIII-IX.
9. *Энгельс Ф. Диалектика природы*. – М.: Политиздат, 1982. – С. 165-250.

ТЕМА 2. КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Сутність категоріального апарату та поняття в системі наукових досліджень.
2. Об'єкт, предмет, мета наукового дослідження.
3. Нові категорії в економічній науці.
4. Зв'язки в наукових дослідженнях, їх сутність та різновиди.
5. Економічне зростання та сталий розвиток: порівняльний аналіз категоріального апарату.

Теми рефератів:

1. Глобалізація та нові проблеми економічної науки.
2. Екологічні кризи та фіаско ринкової економіки.
3. Категорії навчального курсу „Методологія наукових досліджень”.

Література

Базова:

1. *Бачинський Г.О. та ін.* Основи соціоекології: Навч. посібник /за ред. Г.О.Бачинського. – К.: Вища школа, 1995. – 238с.
2. *Гринів Л. С.* Ентропія еколого-економічних процесів // Вісник Комерційної Академії. Серія економічна. Випуск 3. -Львів : Коопосвіта, 1998. – С.213-220,
3. *Гринів Л. С.* Макроекономічні проблеми сталого розвитку // Соціально економічні дослідження в перехідний період. Сталий розвиток та екологічній безпека (регіональна політика) (Щорічник наукових праць). Випуск XX/НАН України. ІРД. – Львів, 2000. – С.41-48.
4. *Гринів Л. С.* Регіональна політика і соціоекологічна термодинаміка //Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Основи формування регіональної соціально-економічної політики (Щорічник наукових праць). Випуск УП/НАН України. ІРД. – Львів, 1999. – С. 125-134.
5. *Гринів Л. С.* Стійкість економічних систем: ноосферний підхід. //Вісник ЛНУ.
6. *Гринів Л. С., Гарасевич О. Л.* Методологічні проблеми сталого розвитку та інновації в наукових дослідженнях // Матеріали міжн. конф. „Духовні відродження – основа стратегії сталого розвитку України” – Львів: Укр. ДЛТУ, 2001. – С.256-260.
7. *Дзюбик С, Ривак О.* Основи економічної теорії. – К.: Основи, 1994. – 334с.
8. *Урсу Н. О.* Теорія і практика наукових досліджень: навчально-методичний посібник / Н.О. Урсу, В.Г. Паньков, І.В. Березіна. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. – 103 с.
9. *Юринець В. Є.* Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Борисенко А. А.* К теории самоорганизующихся систем // Вісник СумДУ. – 2000. – № 16. – С. 3-8.
2. *Вернадский В.И.* Живое вещество и биосфера. – М.: Наука, 1994. - 360с.
3. *Манків Г.* Макроекономіка: Пер. з англ. С.Панчишина і інш. - К.: Осноин. 2000.- 588с
4. *Мельник Л.Г.* Экономика развития: Учебное пособие. - Сумы: Издательство „Университетская книга”, 2000. – 450 с.
5. *Михасюк І.* Державне регулювання економіки в умовах глобалізації. —Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.Івана Франка, 2000. - 39с
6. Ноосферогенез і гармонічний розвиток / В.Я. Шевчук, Г.О. Білявський, Ю.М. Саталкін, В.М. Навроцький. - К.: Геопринт, 2002. - 127 с.
7. *Подолінський С.А.* Труд человека и его отношение к распределению энергии // Слово, СПб. – 1880. – № 4. – С.135-147.

ТЕМА 3. ВИБІР МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Наукове знання і системність.
2. Економічна наука як складна синергетична система.

3. Лінійні та нелінійні ефекти.
4. Дискретне і неперервне.
5. Детермінованість і випадковість.
6. Інтерполяція і екстраполяція.

Теми рефератів:

1. Лінійні та нелінійні ефекти в економіці.
2. Методологія дослідження складних відкритих систем: сутність та методи.
3. Самоорганізація в складних системах.
4. Методи наукових досліджень на мікро-, мезо- та макрорівнях господарювання.

Література

Базова:

1. *Вітлінський В. В.* Моделювання економіки: Навч. посібник / Вітлінський В.В. – К.: КНЕУ, 2003. – 408 с.
2. *Гаврилишин Б.* Дороговкази в майбутнє: До ефективніших суспільств. Доповідь Римському клубові: Пер. з англ. – К.: Основи, 1993. – 238с.
3. *Гетманцева Н. Д.* Методологія наукових досліджень: навчальний посібник для магістерських програм „Менеджмент корпорацій (АТ) та „Менеджмент малого бізнесу” / Н.Д. Гетманцева; Міністерство освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад „Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”. Київ: КНЕУ, 2009. – 512 с.
4. *Кустовська О. В.* Методологія системного підходу до наукових досліджень: Курс лекцій / Кустовська О.В. Герпопііі, І иономічіні думка, 2005. – 124 с.
5. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник /В.П. Волков [та ін.]; Міністерство освіти і науки України [та ін.]. Харків; Луганськ; Кременчук: [Видавництво СНУ імені Володимира Даля], 2009. – 351 с.
6. *П'ятницька-Позднякова І. С.* Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник /П'ятницька-Позднякова І.С. – К.: 2003. – 116 с.
7. *Юринець В. Є.* Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Лавриненко В.Н., Ратников В.П.* Коцепции современного естествознания. -М: ЮНИТИ, 1997. – 150с.
2. *Самюелсон П.* Економіка.: Підручник. – Львів: Світ, 1993. – 493с.
3. *Сорокин П.А.* Главные тенденции нашего времени. – М.: Наука, 1997
4. *Фонкич К.* Пошук ренти та групи інтересів за перехідного періоду в Україні.// Економіст. – 2000. – № 3. – С.54-60.

ТЕМА 4. НАУКОВЕ ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАННЯ І СИСТЕМНІСТЬ. СИНЕРГІЗМ ТА СИСТЕМНИЙ ДИЗАЙН

1. Методологія дослідження складних відкритих систем: сутність та методи. Теорія Р. Вальраса.

2. Нерівноважні стани в складних системах та їх дослідження.
3. Логіко-гносеологічні засади системного аналізу.
4. Системний дизайн в економіці.
5. Ефект самоорганізації і системний дизайн.
6. Синергетичні системи та їх характеристика
7. Самоорганізація в складних системах.
8. Ентропія та негентропія.
9. Функції синергетичних систем в економіці.
10. Нове фізико-економічне вчення: як складна система знань.
11. Розвиток Української школи фізичної економії: нові моделі та перспективи.

Теми рефератів:

1. Ефекти самоорганізації і системний дизайн.
2. Концепція ноосфери В.Вернадського та сучасні проблеми розвитку економіки.
3. Перспективні напрями розвитку національної економіки та пріоритети наукових досліджень.
4. Системний дизайн.
5. Сучасний розвиток світу та методологічні проблеми економічної науки
6. Розвиток української школи фізичної економії.
7. Теоретичне моделювання екологічно збалансованого розвитку економіки в просторі і часі.

Література

Базова:

1. *Гринів Л. С.* Проблеми макроекономічних параметрів збалансованою природокористування //Формування ринкової економіки в Україні: Наук. зб. Вип. VI. – Львів, ЛНУ, 2000. – С.406-413.
2. *Гринів Л. С.* Соціоекологічна функція національної економіки/Перехідна економіка: проблеми теорії і практики: Наук.зб. Випуск V. – Львів, ЛНУ, 1999. С.370-377.
3. *Данилишин Б.М., Шостак Л.* Устойчивое развитие в системе природно-ресурсных ограничений. – К.: СОПС НАНУ, 1999. – 367с.
4. *Долішній М. І., Гринів Л. С.* Соціоекологічна функція регіональної економіки. // Вісник НАН України. – 2000. – № 3. – С.25-35.
5. *Занг Вай-Бин.* Синергетическая экономика. Время и перемены в нелинейной экономической теории: Пер. с англ. - М.: Мир, 1999. - 335 с.
6. *Злупко С. М.* Екогенологія – наука ХХІ століття // Універсум. – 1998. – №3-4.
7. *Злупко С. М.* Економічна думка України: Навч. посіб. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 496 с.
8. *Хакен Г.* Синергетика. М., 1980. – 324с.
9. *Ходаківський Є. І.* Методологія наукових досліджень в парадигмі синергетики: (монографія) /Є.І. Ходаківський, В.К. Данилко, Ю.С. Цал-Цалко. Житомир: ЖДТУ, 2009. – 336 с.
10. *Чалий О.В.* Синергетичні принципи освіти та науки. – К.: АПН України, 2000. – 253 с.

11. *Юринець В. Є.* Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Акімова Т. А., Хаскин В. В.* Экология: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 1998. – 455 с.
2. *Аршавский И.* Химия и жизнь. – Москва, 1996. – № 1-3. – С.45-51.
3. *Голубець М.* Плівка життя. – Львів: Поллі, 1997. – 185с.
4. *Гордон Драйден.* Революція в навчанні / Гордон Драйден. Джаннетт Вос. / Перекл. з англ. М. Олійник. – Львів: Літопис, 2001. – 542 с.
5. *Мельник Л.Г.* Экологическая экономика: Учебник. – Сумы: Издательство „Университетская книга”, 2001. – 350 с.

ТЕМА 5. ДОСЛІДЖЕННЯ ОБ’ЄКТА УПРАВЛІННЯ: МІКРО-, МЕЗО- ТА МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ РІВЕНЬ

1. Розвиток синергетичних процесів та явищ: нові проблеми та методи наукових досліджень в економіці.
2. Програмування розвитку економіки на мезо- та макроекономічних рівнях.
3. Теоретичні моделі розвитку складних екологосоціогосподарських систем.
4. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища об’єкта управління.
5. Моделювання екологічно та соціально збалансованого розвитку економіки в просторі і часі.
6. Стратегічне управління та стратегічні завдання розвитку економіки.
7. Моделювання в системі наукових досліджень моделі стратегічного розвитку економіки.

Теми рефератів:

1. Різновиди та структура економічних програм
2. Синергізм та його аналіз.
3. Системність економічного знання.
4. Системно-синергетичний підхід до здійснення наукових досліджень.
5. Відкриті системи в економічній науці та умови їх самоорганізації.

Література

Базова:

1. *Винер Н.* Кибернетика и общество. – М.: Иностран. л-ра, 1958. – 200 с.
2. *Гнатюк Л.В.* Сознание как энергетическая система. Введение в философию настоящего. – Сумы: Университет, книга, 1999. – 400 с.
3. *Гринів Л. С.* Регіональні цільові програми. Л, ЛНУ. 2010. – 156 с.
4. *Джурик Н. Р.* Методологія і організація наукових досліджень: кредитно-модульна система організації навчального процесу: навчальний посібник / Н.Р. Джурик, І.М. Мельник; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2010.
5. *Клаус Г.* Кибернетика и философия. – М., 1963. – С. 25-28.

6. *Корбутяк В. І.* Методологія системного підходу та наукових досліджень: навчальний посібник / В.І. Корбутяк; Міністерство освіти і науки, Національний університет водного господарства та природокористування. Рівне: НУВГП, 2010.
7. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник /В.П. Волков [та ін.]; Міністерство освіти і науки України [та ін.]. Харків; Луганськ; Кременчук: [Видавництво СНУ імені Володимира Даля], 2009. – 351 с.
8. *Юринець В. Є.* Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Осипов А.И.* Самоорганизация и хаос (Очерк неравновесной термодинамики). – М.: Знание, 1986. – 65с.
2. *Руденко М.* Енергія прогресу. – К.: Молодь, 1998. – 527с.
3. *Туниця Ю.Ю.* Эколого-экономическая зффективность природопользования. – Україна. Людський розвиток. Звіт. – К.: ПРООН, 1998 – С.VIII-IX.
4. *Фонкич К.* Пошук ренти та групи інтересів за перехідного періоду в Україні.// Економіст. – 2000. – № 3. – С.54-60.

**ТЕМА 6. НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ. РІЗНОВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ
ВИКЛАДУ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

1. Виклад науково-дослідної продукції: сутність та різновиди.
2. Зміст та особливості оформлення монографічної продукції.
3. Зміст та особливості оформлення наукової статі та тез наукових доповідей.
4. Зміст та особливості оформлення наукового звіту.
5. Структура УДК.
6. Перспективні напрями розвитку економічної науки та пріоритетні напрями наукових досліджень в ній.

Теми рефератів:

1. Перспективні моделі розвитку економіки: сутність та механізми реалізації.

Література

Базова:

1. *Алексієвець Л. М.* Методологія і методика наукових досліджень: навчальний посібник для студентів історичних факультетів / Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець; Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 129 с.
2. *Бобилев В. П.* Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник] / В. П. Бобилев, І. І. Іванов, Ю. С. Пройдак; Міністерство освіти і науки України, Національна металургійна академія України. Дніпропетровськ: Системні технології, 2008. – 264 с.

3. *Макілвейн А.* УДК останні розробки та плани на майбутнє / Макілвейн А. // Бібліотеки та асоц. в світі, що змінюється: нові технології та нові форми співробітництва. – 1998. – т.2. – С. 454-459.
4. *Матвієнків С. М.* Методологія наукових досліджень :навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 8.040301 „Політологія” / Світлана Миколаївна Матвієнків; Міністерство освіти і науки України, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Інститут історії і політології, Кафедра політології. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2010. – 84 с.
5. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник /В.П. Волков [та ін.]; Міністерство освіти і науки України [та ін.]. Харків; Луганськ; Кременчук: [Видавництво СНУ імені Володимира Даля], 2009. – 351 с.
6. *Фонкич К.* Пошук ренти та групи інтересів за перехідного періоду в Україні.// Економіст. – 2000. – № 3. – С.54-60.
7. *Юринець В. Є.* Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Аристотель.* Сочинения: Пер. с древнегреческой: В4 Т. – М.: МЫСЛЬ,1983. –Т.4. – 830 с.
2. *Осипов А.И.* Самоорганизация и хаос (Очерк неравновесной термодинамики). – М.: Знание, 1986. – 65с.
3. *Руденко М.* Енергія прогресу. – К.: Молодь, 1998. – 527с.
4. *Туниця Ю.Ю.* Эколого-экономическая зффективность природопользования. – Україна. Людський розвиток. Звіт. – К.: ПРООН, 1998 – С.VIII-IX.

ТЕМА 7. ПІДГОТОВКА МАГІСТЕРСЬКИХ ДИПЛОМНИХ РОБІТ З ЕКОНОМІКИ

1. Структура та обсяг роботи.
2. Оформлення магістерської роботи.
3. Підготовка до захисту.
4. Доповідь на методологічному семінарі кафедри.
5. Алгоритм та структуризація економічного програмування.
6. Наукові методи реалізації програмних цілей в економіці.

Теми рефератів:

1. Сутність та різновиди програмування в економіці.

Література

Базова:

1. *Бобилев В. П.* Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник] / В. П. Бобилев, І. І. Іванов, Ю. С. Проїдак; Міністерство освіти і науки України, Національна металургійна академія України. Дніпропетровськ: Системні технології, 2008. – 264 с.

2. *Вернадский В.И.* Размышления натуралиста. Кн. 2. Научная мысль как планетарное явление. – М.: Наука, 1997. – 150с.
3. *Любич О. Й.* Експериментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / О.Й. Любич, А.Ф. Будник ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний університет.[Суми]: Видавництво СумДУ, 2009. – 185 с.
4. *Матвієнків С. М.* Методологія наукових досліджень :навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 8.040301 „Політологія” / Світлана Миколаївна Матвієнків; Міністерство освіти і науки України, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Інститут історії і політології, Кафедра політології. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2010. – 84 с.
5. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник /В.П. Волков [та ін.]; Міністерство освіти і науки України [та ін.]. Харків; Луганськ; Кременчук: [Видавництво СНУ імені Володимира Даля], 2009. – 351 с.
6. *Осипов А.И.* Самоорганизация и хаос (Очерк неравновесной термодинамики). – М.: Знание, 1986. – 65с.
7. *Руденко М.* Енергія прогресу. – К.: Молодь, 1998. – 527с.
8. *Туниця Ю.Ю.* Еколого-економічна ефективність природопольовання. – Україна. Людський розвиток. Звіт. – К.: ПРООН, 1998 – С.VIII-IX.
9. *Фонкич К.* Пошук ренти та групи інтересів за перехідного періоду в Україні.// Економіст. – 2000. – № 3. – С.54-60.
10. *Чуприна Н. В.* Методологія сучасних наукових досліджень: навчальний посібник / Н.В. Чуприна; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет технології та дизайну. Київ: КНУТД, 2009. – 245 с.
11. *Юринець В. Є.* Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Юринець В. Є.* Інформаційні системи управління персоналом, діловодства і документообігу: Навч.посібник/ЮринецьВ.Є., Юринець Р.В. – Львів: "Тріада плюс", 2008. – 628 с.
2. *Юринець В. Є.* Роль комп'ютерного забезпечення у формуванні фахівців з економіки / Юринець В.Є. // Національні інтереси. – Львів, 2004, серія – регіональна безпека держави, вип. 11 .– С.97-100.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання у вигляді реферату має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі прочитаних лекцій та практичних занять навчання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання робота складається з написання студентом реферату. Вибір теми реферату здійснюється кожним студентом індивідуально.

Під час написання студентом реферату необхідно дотримуватися таких вимог щодо його оформлення:

- завдання виконується комп'ютерним набором або пишеться від руки чітким, акуратним почерком на стандартних листках А-4;
- комп'ютерний набір здійснюється 14 кеглем у півтора інтервали, нумерація сторінок ставиться у правому верхньому кутку, поля : верх і низ 2 см., ліве - 3 см., праве 1 см.;
- на титульній сторінці вказується: назва теми, спеціальність, прізвище та ініціали студента, номер групи, назва дисципліни;
- в кінці роботи наводиться перелік використаної літератури, ставиться дата виконання роботи і підпис студента.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

- 1) Нове знання: методологія формування.
- 2) Міждисциплінарність економічного наукового знання.
- 3) Інформатизація в системі наукового знання.
- 4) Антропоцентризм та природоцентризм в новітній економічній науці.
- 5) Глобалізація та нові проблеми економічної науки.
- 6) Екологічні кризи та фіаско ринкової економіки.
- 7) Перспективні моделі розвитку економіки: сутність та механізми реалізації.
- 8) Методологія дослідження складних відкритих систем: сутність та методи.
- 9) Ефекти самоорганізації і системний дизайн.
- 10) Сучасний розвиток світу та методологічні проблеми економічної науки
- 11) Розвиток української школи фізичної економії.
- 12) Самоорганізація в складних системах.
- 13) Теоретичне моделювання екологічно збалансованого розвитку економіки в просторі і часі.
- 14) Концепція ноосфери В.Вернадського та сучасні проблеми розвитку економічної науки.
- 15) Перспективні напрями розвитку національної економіки та пріоритети наукових досліджень.
- 16) Сутність та різновиди методів моделювання в економіці.
- 17) Різновиди та структура економічних програм розвитку.
- 18) Категорії навчального курсу „Науковий семінар”.
- 19) Методи наукових досліджень.
- 20) Синергізм та його аналіз.
- 21) Системний дизайн.
- 22) Системність економічного знання.
- 23) Системно-синергетичний підхід до здійснення наукових досліджень.
- 24) Лінійні та нелінійні ефекти в економіці.
- 25) Детермінізм в розвитку економіки.
- 26) Відкриті системи в економічній науці та умови їх самоорганізації.
- 27) Гносеологічні та онтологічні засади досліджень в економічній науці.
- 28) Системний дизайн та його особливості.
- 29) Наукова продукція та її різновиди.
- 30) Проблеми розвитку сфери науки в Україні.

ПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ЗАЛІК

1. Наукове пізнання: сутність та етапи. Теорія наукового пізнання.
2. Науковий метод, його структура і функції. Нове знання: методологія формування. Метод як детермінаційне пізнання.
3. Детермінізм в науковому пізнанні. Екологосоціальний детермінізм в сучасному економічному знанні.
4. Міждисциплінарність економічного наукового пізнання. Інформатизація в системі наукового знання. Антропоцентризм та екоцентризм в економічній науці.
5. Сутність категоріального апарату та поняття в системі наукових досліджень з економіки.
6. Об'єкт, предмет, мета наукового дослідження.
7. Нові категорії в економічній науці.
8. Зв'язки в наукових дослідженнях, їх сутність та різновиди.
9. Економічне зростання та сталий розвиток: порівняльний аналіз категоріального апарату.
10. Наукове знання і системність.
11. Економічна наука як складна система.
12. Лінійні та нелінійні ефекти.
13. Дискретне і неперервне.
14. Детермінованість і випадковість.
15. Інтерполяція і екстраполяція.
16. Методологія дослідження складних відкритих систем: сутність та методи. Теорія Р. Вальраса та стійкість стаціонарних станів в складних природогосподарських системах.
17. Нерівноважні стани в складних системах та їх дослідження.
18. Логіко-гносеологічні засади системного аналізу.
19. Системний дизайн в економіці.
20. Ефект самоорганізації і системний дизайн.
21. Синергетичні системи та їх характеристика
22. Самоорганізація в складних системах.
23. Ентропія та негентропія.
24. Функції синергетичних систем в економіці.
25. Нове еколого-економічне вчення як складна система знань.
26. Розвиток Української школи фізичної економії: нові моделі та перспективи.
27. Розвиток синергетичних процесів та явищ: нові проблеми та методи наукового дослідження в економіці.
28. Програмування розвитку економіки на мезо- та макроекономічних рівнях.
29. Теоретичні та прикладні моделі розвитку складних природосоціогосподарських систем.
30. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища об'єкта управління.
31. Моделювання екологічно та соціально збалансованого розвитку економіки в просторі і часі.

32. Стратегічне управління та завдання стратегічного планування.
33. Моделювання в системі наукових досліджень моделі стратегічного розвитку економіки.
34. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» та її характеристика.
35. Методи стратегічного планування економіки.
36. Завдання та функції стратегічного планування в економіці.
37. Синергічні ефекти в економіці.
38. Виклад науково-дослідної продукції: сутність та різновиди.
39. Зміст та особливості оформлення монографічної продукції.
40. Зміст та особливості оформлення наукової статті та тез наукових доповідей.
41. Зміст та особливості оформлення наукового звіту.
42. Структура УДК.
43. Перспективні напрями розвитку економічної науки та пріоритетні напрями наукових досліджень в ній.
44. Структура та обсяг роботи.
45. Оформлення магістерської роботи.
46. Підготовка до захисту.
47. Доповідь на методологічному семінарі.
48. Алгоритм та структуризація економічного програмування.
49. Наукові методи реалізації програмних цілей в економіці.
50. Онтологічні засади наукових досліджень.
51. Політична та фізична економія: порівняльний аналіз.
52. Процес проведення наукового дослідження та його етапи.
53. Сутність та різновиди моделювання в економічній науці.
54. Наукова продукція та її різновиди.
55. Концепція сталого розвитку світу та її завдання.
56. Дослідження об'єкта управління: мікро-, мезо- та макроекономічний рівень.
57. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта управління.
58. Аналіз цілей об'єкта управління.
59. Методи аналізу об'єкта управління.
60. Класифікація способів та методів аналізу об'єкта управління.
61. Моделювання в аналізі факторних систем показників.
62. Наукова ідея, гіпотеза, концепція.
63. Розвиток категоріального апарату в економічній науці.
64. Фундаментальна та прикладна економічна наука.
65. Перспективи розвитку економічної науки.
66. Ноосферизація економічної науки.
67. Стратегії розвитку та програмування в економіці.
68. Кризи в економіці та розвиток науки.

КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Кредитно-рейтингова система оцінювання знань студентів спрямована на підвищення якості освіти і забезпечення на цій основі конкурентоспроможності випускників Університету та престижу української вищої школи на світовому освітньому просторі, а також створення умов для гармонізації освіти до єдиного європейського та світового освітнього простору шляхом впровадження основних ідей, сформульованих Болонською декларацією та іншими документами Болонського процесу.

Кредитно-рейтингова система оцінювання знань студентів здійснюється на основі врахування відвідування занять, результатів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою.

Бали за відвідування практичних (семінарських) занять. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за відвідування занять, складає 10 балів. Студент, який не пропустив жодного практичного заняття, отримує максимальну кількість балів за відвідування. За кожне пропущене заняття студент втрачає бали. Студент, який не відвідував заняття з поважних причин (хвороба, підтверджена медичною довідкою та звільнення з дозволу адміністрації) має право написати реферат з проблематики теми, яку він пропустив. У цьому разі студент не втрачає бали за відвідування. Студент, який без поважних причин, пропустив більше половини занять не допускається до іспиту.

Результати поточного контролю - бали за практичні заняття. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати, складає 40 балів. Поточний контроль передбачає оцінку рівня знань та активності студентів при обговоренні питань практичних занять, результатів виконання завдань самостійної роботи тощо. Під час поточного контролю застосовуються такі методи оцінювання знань студентів як усне опитування, тестування, написання рефератів тощо. Упродовж семестру кожен студент повинен отримати не менше трьох оцінок. Знання студента під час поточного контролю оцінюється за п'ятибальною шкалою: відмінно - 5, добре - 4, задовільно - 3, незадовільно - 2, відсутність знань (неготовність до практичного заняття) - 1 або 0. Середню оцінку обчислюють як середнє арифметичне усіх поточних оцінок (якщо кількість оцінок, одержаних студентом впродовж семестру є більшою за три). Якщо упродовж семестру студент отримав менше, ніж три оцінки, то його середня оцінка визначається як середнє арифметичне усіх поточних оцінок, поділене на три.

Підсумковий контроль - бали на заліку. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при підсумковому контролі, складає 50. Іспит проводиться лише у письмовій формі.

Шкала оцінок

Кількість балів		Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка (національна шкала оцінювання)
90-100		A - відмінно	5 (відмінно)
71-89	81-89	B - дуже добре	4(добре)
	71-80	C - добре	
51-70	61-70	D - задовільно	3 (задовільно)
	51-60	E - посередньо	
0-50		FX - незадовільно з можливістю повторного складання	2 (незадовільно)

Оцінювання знань студентів:

A - відмінно. Завдання виконані у повному обсязі, розкрито сутність проблеми (явища). Відповідь є повною, побудована правильно і логічно, зроблені адекватні висновки.

B - дуже добре. Завдання виконані загалом у повному обсязі, але допущені несуттєві помилки, чітко не розкрито сутність проблеми (явища). Завдання розв'язане на 81-92 %.

C - добре. Завдання загалом виконані, допущено 3-5 несуттєвих помилок, або одна суттєва помилка, котра однак суттєво не впливає на висновки. Завдання розв'язане на 61-80 %.

D - задовільно. Завдання виконані не у повному обсязі, у відповіді відсутня чітка логіка (послідовність), проблема висвітлена слабо і не аргументовано. Крім несуттєвих, допущені 2-3 суттєві помилки, котрі роблять висновки викривленими, неточними або двозначними. Завдання розв'язане на 51-60 %.

E - посередньо. Завдання виконане на 50 %, із суттєвими помилками, що спотворюють сутність проблеми, роблять висновки неадекватними, недоцільними тощо.

FX – незадовільно. Завдання виконане менш, ніж на 50 %, із суттєвими помилками, що спотворюють сутність проблеми, призводять до неправильних висновків.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. *Алексієвець Л. М.* Методологія і методика наукових досліджень: навчальний посібник для студентів історичних факультетів / Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець; Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 129 с.
2. *Бачинський Г.О. та ін.* Основи соціоекології: Навч. посібник /за ред. Г.О.Бачинського. – К.: Вища школа, 1995. – 238с.
3. *Білорус О. Г.* Глобальна ноосферна економіка.-К., 2001. – 149 с.
4. *Бобилев В. П.* Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник] / В. П. Бобилев, І. І. Іванов, Ю. С. Проїдак; Міністерство освіти і науки України, Національна металургійна академія України. Дніпропетровськ: Системні технології, 2008. – 264 с.
5. *Вернадський В.И.* Размышления натуралиста. Кн. 2. Научная мысль как планетарное явление. – М.: Наука, 1997. – 150с.
6. *Винер Н.* Кибернетика и общество. – М.: Иностран. л-ра, 1958. – 200 с.
7. *Вітлінський В. В.* Моделювання економіки: Навч. посібник / Вітлінський В.В. – К.: КНЕУ, 2003. – 408 с.
8. *Гаврилишин Б.* Дороговкази в майбутнє: До ефективніших суспільств. Доповідь Римському клубові: Пер. з англ. – К.: Основи, 1993. – 238с.
9. *Гаврилишин О.* Капіталізм для всіх чи капіталізм для обраних? Розбіжні шляхи посткомуністичних перетворень. – Пер. з англ. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2007. – 384.
10. *Гетманцева Н. Д.* Методологія наукових досліджень: навчальний посібник для магістерських програм „Менеджмент корпорацій (АТ) та „Менеджмент малого бізнесу” / Н.Д. Гетманцева; Міністерство освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад „Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”. Київ: КНЕУ, 2009. – 512 с.
11. *Гнатюк Л.В.* Сознание как энергетическая система. Введение в философию настоящего. – Сумы: Университет, книга, 1999. – 400 с.
12. *Голубець М.* Від біосфери до соціосфери. – Львів: Поллі, 1997. – 250с.
13. *Гринів Л. С.* Національна економіка: навч. посіб. / Л. С. Гринів, М. В. Кічурчак. – Львів : «Магнолія 2006», 2008; 2009; 2010. – 462 с.
14. *Гринів Л. С.* Проблеми макроекономічних параметрів збалансованою природокористування //Формування ринкової економіки в Україні: Наук. зб. Вип. VI. – Львів, ЛНУ, 2000. – С.406-413.
15. *Гринів Л. С.* Регіональні цільові програми. Л, ЛНУ. 2010. – 156 с.
16. *Гринів Л. С.* Ентропія еколого-економічних процесів // Вісник Комерційної Академії. Серія економічна. Випуск 3. -Львів : Коопосвіта, 1998. – С.213-220,
17. *Гринів Л. С.* Макроекономічні проблеми сталого розвитку // Соціально економічні дослідження в перехідний період. Сталий розвиток та екологічній безпека (регіональна політика) (Щорічник наукових праць). Випуск XX/НАН України. ІРД. – Львів, 2000. – С.41-48.

18. *Гринів Л. С.* Регіональна політика і соціоекологічна термодинаміка // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Основи формування регіональної соціально-економічної політики (Щорічник наукових праць). Випуск УПІ/НАН України. ІРД. – Львів, 1999. – С. 125-134.
19. *Гринів Л. С.* Соціоекологічна функція національної економіки/Перехідна економіка: проблеми теорії і практики: Наук.зб. Випуск V. – Львів, ЛНУ, 1999. С.370-377.
20. *Гринів Л. С.* Стійкість економічних систем: ноосферний підхід. //Вісник ЛНУ.
21. *Гринів Л. С., Гарасевич О. Л.* Методологічні проблеми сталого розвитку та інновації в наукових дослідженнях // Матеріали міжн. конф. „Духовні відродження – основа стратегії сталого розвитку України” – Львів: Укр. ДЛТУ, 2001. – С.256-260.
22. *Гринів Л. С.* Обґрунтування ноосферної функції в теоретичній економіці / Л. С. Гринів // Учення С. Подолинського і цивілізаційна еколого-економічна перспектива : матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня народження С. А. Подолинського. – Київ, КНЕУ, 2001. – С. 91-99.
23. *Гринів Л. С.* Екологічно збалансована економіка: проблеми теорії : монографія / Л. С. Гринів – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2001. – 240 с.
24. *Данилишин Б. М., Шостак Л.* Устойчивое развитие в системе природно-ресурсных ограничений. – К.: СОПС НАНУ, 1999. – 367с.
25. *Гринів Л.С.* Інновації в дослідженнях економічної теорії сталого розвитку / Л. С. Гринів // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. – Львів: ІРД НАН України, 2001. Випуск ХХІХ. – С. 27-36.
26. *Гринів Л. С.* Україна і світ: екологічні імперативи розвитку національної економіки / Л. С. Гринів // Економіка України в ХХІ столітті: ретроспектива і перспектива : монографія. - Львів: ЛНУ, 2002. – С.124-137.
27. *Гринів Л.* Екологізація економічної науки та освіти: нові вимоги, тенденції та пріоритети / Л. Гринів, В. Якобчук // Економічна система України: минуле, сучасне, майбутнє Львів: ЛНУ імені Івана Франка. – 2005. – С. 8-9.
28. *Гринів Л. С.* Філософська економічна система Миколи Руденка: дороговкази на майбутнє / Л. С. Гринів // Українська наукова школа фізичної економії : теоретичні та прикладні аспекти : [зб. наук. пр.]. – Київ, ННЦ „ІАЕ”, 2011. – С. 47-54.
29. *Гринів Л. С.* Інновації в дослідженнях економічної теорії сталого розвитку / Л. С. Гринів // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Львів : ІРД НАН України, 2001. – Вип. ХХІХ.– С. 27-36.
30. *Гринів Л. С.* Екологічна економіка: навч. посіб. / Л. С. Гринів – Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2010. – 360 с.
31. *Гринів Л. С.* Національна економіка в сучасному світі: нові детермінанти та можливості розвитку / Л. С. Гринів // Вісник Львівського університету. Серія економічна, 2007. – Вип. 37(1). – С.16-20.

- 32.Гринів Л. С. Зміна парадигми економічної науки: проблеми та перспективи / Л. С. Гринів // *Культура управління в системі розвитку економіки України*. – Львів, 2012.– С.41-45.
- 33.Гринів Л. С. Нове фізико-економічне знання як методологічне підґрунття розвитку сучасної науки / Л. С. Гринів // *Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої року митрополита Андрея Шептицького «Філософсько-психологічні аспекти духовності: соціально-економічні трансформації та відродження національної гідності»*, 20 квітня 2015 р. / за ред. В. П. Мельника, С. Д. Максименка, В. Л. Ортинського ; відповід. за вип. В. В. Яцура, Н. І. Жигайло. – Львів : СПОЛОМ, 2015. – С. 65-67.
- 34.Гринів Л. С. Розвиток ідей В. І. Вернадського в новітній економічній науці / Д. І. Гарасим, Л. С. Гринів // *Вісн. НАН України / Національна академія наук України*. – Львів : «Академперіодика» НАН України, 2013. – № 7. – С. 44–52.
- 35.Гринів Л. С. Фізико-економічна методологія в системі новітньої економічної науки: проблеми та перспективи / Л. С. Гринів // *Системний аналіз економічних систем: матеріали першого круглого столу*; [наук. ред.: д.е.н., проф. Башнянин Г.І., к.е.н., доц. Шевчик Б. М.]. – Львів: Ліга-Пресс, 2013 – С. 35-41.
- 36.Гринів Л. С. Методологія фізичної економії та екогенологія С. М. Злупка / Л. С. Гринів, С. М. Панчишин // *Наукова спадщина професора Злупка С. М. у світлі формування сучасної парадигми економічної науки в Україні : Всеукр. мемор. наук. конф., Львів, 29-30 вересня 2011 р.* – Львів, 2011. – С. 13-15.
- 37.Гринів Л. С. Розвиток фізичної економії: нові проблеми та моделі / Л. С. Гринів, С. М. Панчишин // *Фізична економія: методологія дослідження та глобальна місія України : зб. матеріалів між нар. наук. конф., 8-10 квітня 2009 р., м. Київ.* – К.: КНЕУ, 2009. – С. 178-179.
- 38.Джурик Н. Р. Методологія і організація наукових досліджень: кредитно-модульна система організації навчального процесу: навчальний посібник / Н.Р. Джурик, І.М. Мельник; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2010.
- 39.Дзюбик С, Ривак О. Основи економічної теорії. – К.: Основи, 1994. – 334с.
- 40.Долішній М. І., Гринів Л. С. Соціоекологічна функція регіональної економіки. // *Вісник НАН України*. – 2000. – № 3. – С.25-35.
- 41.Економічна теорія / З.Г.Ватаманюк, І.М.Грабинський, С.М.Панчишин та ін. / За ред. З.Т.Ватаманюка і С.М.Панчишина – Львів: Либідь, 1999. – 384с.
- 42.Занг Вай-Бин. Синергетическая экономика. Время и перемены в нелинейной экономической теории: Пер. с англ. - М.: Мир, 1999. - 335 с.
- 43.Злупко С. М. Екогенологія – наука ХХІ століття // *Універсум*. – 1998. – №3-4.
- 44.Злупко С. М. Економічна думка України: Навч. посіб. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 496 с.
- 45.Клаус Г. Кибернетика и философия. – М., 1963. – С. 25-28.

46. *Корбутяк В. І.* Методологія системного підходу та наукових досліджень: навчальний посібник / В.І. Корбутяк; Міністерство освіти і науки, Національний університет водного господарства та природокористування. Рівне: НУВГП, 2010.
47. *Кустовська О. В.* Методологія системного підходу до наукових досліджень: Курс лекцій / Кустовська О.В. Герпопії, І іономічні думка, 2005. – 124 с.
48. *Любич О. Й.* Експериментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / О.Й. Любич, А.Ф. Будник ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний університет.[Суми]: Видавництво СумДУ, 2009. – 185 с.
49. *Макілвейн А.* УДК останні розробки та плани на майбутнє / Макілвейн А. // Бібліотеки та асоц. в світі, що змінюється: нові технології та нові форми співробітництва. – 1998. – т.2. – С. 454-459.
50. *Матвієнків С. М.* Методологія наукових досліджень :навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 8.040301 „Політологія” / Світлана Миколаївна Матвієнків; Міністерство освіти і науки України, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Інститут історії і політології, Кафедра політології. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2010. – 84 с.
51. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник /В.П. Волков [та ін.]; Міністерство освіти і науки України [та ін.]. Харків; Луганськ; Кременчук: [Видавництво СНУ імені Володимира Даля], 2009. – 351 с.
52. Практичні завдання та методичні рекомендації до їх виконання з навчальної дисципліни „Методологія наукових досліджень”: для студентів спеціальності „Фінанси” всіх форм навчання /[укл. : Н.М. Внукова [та ін.]; Міністерство освіти і науки України, Харківський національний економічний університет. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2010.
53. *П'ятницька-Позднякова І. С.* Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник /П'ятницька-Позднякова І.С. – К.: 2003. – 116 с.
54. *Урсу Н. О.* Теорія і практика наукових досліджень: навчально-методичний посібник / Н.О. Урсу, В.Г. Паньков, І.В. Березіна. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. – 103 с
55. *Хакен Г.* Синергетика. М., 1980. – 324с.
56. *Ходаківський Є. І.* Методологія наукових досліджень в парадигмі синергетики: (монографія) /Є.І. Ходаківський, В.К. Данилко, Ю.С. Цал-Цалко. Житомир: ЖДТУ, 2009. – 336 с.
57. *Чалий О.В.* Синергетичні принципи освіти та науки. – К.: АПН України, 2000. – 253 с.
58. *Чупріна Н. В.* Методологія сучасних наукових досліджень: навчальний посібник / Н.В. Чупріна; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет технології та дизайну. Київ: КНУТД, 2009. – 245 с.
59. *Юринець В. Є.* Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна:

1. *Акимова Т. А., Хаскин В. В.* Экология: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 1998. – 455 с.
2. *Алексеев Г. Н.* Энергоэнтропика. – М.: Знание, 1983. – 192 с.
3. *Алексеев И. Р., Кейсевич Л. В.* Последняя цивилизация? Человек. Общество. Природа. – К.: Наукова думка, 1997. – 416 с.
4. *Аристотель.* Сочинения: Пер. с древнегреческой: В4 Т. – М.: Мысль, 1983. – Т.4. – 830 с.
5. *Аршавский И.* Химия и жизнь. – Москва, 1996. – № 1-3. – С.45-51.
6. *Борисенко А. А.* К теории самоорганизующихся систем // Вісник СумДУ. – 2000. – № 16. – С. 3-8.
7. *Вернадский В.И.* Живое вещество и биосфера. – М.: Наука, 1994. – 360с.
8. *Вернадский В.И.* Химическое строение биосферы Земли и ее окружение. М.: Наука, 1965. – 324с.
9. *Голубець М.* Плівка життя. – Львів: Поллі, 1997. – 185с.
10. *Гордон Драйден.* Революція в навчанні / Гордон Драйден. Джаннетт Вос. / Перекл. з англ. М. Олійник. – Львів: Літопис, 2001. – 542 с.
11. *Лавриненко В.Н., Ратников В.П.* Концепции современного естествознания. -М: ЮНИТИ, 1997. – 150с.
12. *Манків Г.* Макроекономіка: Пер. з англ. С.Панчишина і інш. - К.: Осноин. 2000.- 588с
13. *Мельник Л.Г.* Экологическая экономика: Учебник. – Сумы: Издательство „Университетская книга”, 2001. – 350 с.
14. *Мельник Л.Г.* Экономика развития: Учебное пособие. - Сумы: Издательство „Университетская книга”, 2000. – 450 с.
15. *Михасюк І.* Державне регулювання економіки в умовах глобалізації. — Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.Івана Франка, 2000. - 39с
16. Ноосферогенез і гармонійний розвиток / В.Я. Шевчук, Г.О. Білявський, Ю.М. Саталкін, В.М. Навроцький. - К.: Геопринт, 2002. - 127 с.
17. *Осипов А.И.* Самоорганизация и хаос (Очерк неравновесной термодинамики). – М.: Знание, 1986. – 65с
18. *Подолінський С.А.* Труд человека и его отношение к распределению энергии // Слово, СПб. – 1880. – № 4. – С.135-147.
19. *Прыкин Б.В.* Новейшая теоретическая экономика. – М.: БАНКИ, 1998. – С.168-198.
20. *Рубин А.Б.* Термодинамика биологических процессов. – М., 1984. – 90 с.
21. *Руденко М.* Енергія прогресу. – К.: Молодь, 1998. – 527с.
22. *Рузавин Г.И.* Концепции современного естествознания: Учебник для вузов. – М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1999. – 288 с.
23. *Самюелсон П.* Економіка.: Підручник. – Львів: Світ, 1993. – 493с.
24. *Сорокин П.А.* Главные тенденции нашего времени. – М.: Наука, 1997. – 340 с.
25. *Тодоро М.П.* Экономическое развитие. – М.: ЮНИТИ, МГУ, 1997. – 595с.
26. *Туниця Ю.Ю.* Эколого-экономическая эффективность природопользования. – Украина. Людський розвиток. Звіт. – К.: ПРООН, 1998 – С.VIII-IX.

27. *Фонкич К.* Пошук ренти та групи інтересів за перехідного періоду в Україні.// Економіст. – 2000. – № 3. – С.54-60.
28. *Энгельс Ф.* Диалектика природы. – М.: Политиздат, 1982. – С. 165-250.
29. *Юринець В. Є.* Інформаційні системи управління персоналом, діловодства і документообігу: Навч.посібник/ЮринецьВ.Є., Юринець Р.В. – Львів: "Тріада плюс", 2008. – 628 с.
30. *Юринець В. Є.* Роль комп'ютерного забезпечення у формуванні фахівців з економіки / Юринець В.Є. // Національні інтереси. – Львів, 2004, серія – регіональна безпека держави, вип. 11.– С.97-100.